

Psykologtidningen konferensrapport

”Kalla det inte KBT i organisationer”

Beteendeanalytisk organisationsutveckling, ville psykologerna Rolf Olofsson och Kenneth Nilsson kalla sitt område när de höll workshop i samband med Beteendeterapeutiska föreningens årskongress.

-Kalla det inte KBT i organisationer, det får det att låta som psykologisk behandling, sade psykolog Rolf Olofsson på Beteendeterapeutiska föreningens årskongress i Uppsala den 13-14 mars. Han anser att beteendeanalys är mer än bara KBT:

-Beteendeanalys går att använda för organisationsutveckling och konflikthantering – områden där psykologer borde ta för sig mer.

De båda psykologernas område brukar på engelska kallas Organizational Behavior Management (OBM) eller performance management. För den som vill läsa om upprinnelsen till OBM föreslår Kenneth Nilsson en artikel av Parsons (1974) som gör en beteendeanalytisk omtolkning av det klassiska Hawthorneexperimentet, där det enkla faktum att försökspersonerna blev observerade påverkade deras arbetsresultat. Parsons kom fram till att fabriksarbetarna i studien arbetade bättre på grund av att deltagarna fick en tydlig återkoppling till sina arbetsresultat, något som är centralt för OBM. Kenneth Nilsson sade att detta är en av styrkorna med beteendeanalytisk organisationsutveckling:

-Precis som människans DNA är densamma, oavsett i vilken situation du träffar henne, är principerna för beteendeanalys desamma i alla situationer, även om innehållet varierar stort. Därför kan de förklara fenomen som Hawthorneexperimentet.

DEN SOM ÖNSKAR en lättare ingång i ABC-modellen och vikten av positiv förstärkning i organisationer kan vända sig till Aubrey C Daniels. Den 73-årige amerikanen Daniels gjorde OBM tillgängligt för en bredare publik när han fick arbeta med den amerikanske fotbollsstjärnan Fran Tarkenton. Han har även skrivit den pedagogiska boken *Bringing out the best in people*. Artiklar och böcker om OBM kan annars vara svåra för chefer och managementfolk, anser Kenneth Nilsson, och det är viktigt att vi når ut till dem som är klienterna.

Även om OBM funnits länge har det inte slagit igenom på bred front. Rolf Olofsson och Kenneth Nilsson hoppas på att antalet psykologer som arbetar med OBM snart når en kritisk massa och att det då kommer att bli populärt. Olofsson tycker att organisationsutveckling och konflikthantering passar mycket bra för personer med psykologisk kompetens.

Rolf Olofsson har bland annat arbetat med konflikter på en administrativ avdelning där personalen misstrodde varandra och inte vågade delegera uppgifter. Detta av rädsla för att bli av med sina ansvarsområden. En konflikt som deltagarna på workshopen fick arbeta med som fall. De fick applicera sina kunskaper om beteendeanalys på konflikten och Olofsson hoppas att det väckte lite nyfikenhet inför att arbeta på detta sätt:

-KBT har på senare tid blivit väldigt populärt och ger draghjälp till OBM. Så kanske ser vi fler psykologer inom organisation och konflikthantering med denna profil i framtiden. Förhoppningsvis kallar vi det då inte KBT i organisationer.

Oskar Henrikson
oskar@psykologifabriken.se

Litteratur:

Parsons, H M (1974). What happened at Hawthorne? *Science*, 183, 922-932.

09-04-16